

2. Караман С.О. Зміст і технологія навчання української мови в гімназії: дис. ... доктора пед. наук: 13.00.02 / Станіслав Олександрович Караман; НПУ ім. М. П. Драгоманова. — К., 2000. — 425с.
3. Коваль Т. І. Підготовка викладачів вищої школи: інформаційні технології у педагогічній діяльності: навч.-метод. посіб. / Коваль Т.І., Сисоєва С.О., Сущенко Л.П. — К.: Вид. цент КНЛУ, 2009. — 380с.
4. Комп'ютерно орієнтовані системи навчання: зб. наук. праць / Редкол. — К.: НПУ ім. М.П.Драгоманова. — 2003. — Вип.7. — 486с.
5. Мойсеюк Н. Є. Педагогіка: навч. посіб. / Н.Є.Мойсеюк. — К., 2001. — 608с.
6. Моргун О. М. Комп'ютерний підручник як новий дидактичний засіб /О. М. Моргун, А. І. Підласий // Педагогіка і психологія. —1994. — № 1. — С.117-124.
7. Полат Б. С. Новые педагогические и информационные технологии в системе образования: учеб. пособ. для студ. пед. вузов и системы повыш. квалиф. пед. кадров / Б.С.Полат, М.Ю.Бухаркина, М.В.Моисеева, А.Е.Петров; под ред. Е.С.Полат. — М.: Издательский центр «Академия», 2000. — 272с.
8. Спиваковский О. В. Педагогические программные средства: объектно-ориентированный подход /О. В. Спиваковский// Информатика и образование — 1990. — № 2. — С.71-73.

ЯСАК Т. Н.

ОПТИМИЗАЦИЯ УЧЕБНО-ПОЗНАВАТЕЛЬНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ УЧАЩИХСЯ ПРОФИЛЬНОЙ ШКОЛЫ НА УРОКАХ УКРАИНСКОГО ЯЗЫКА СРЕДСТВАМИ ИНФОРМАЦИОННО-КОММУНИКАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ

В статье освещен дидактический потенциал современных информационно-коммуникационных технологий, рассмотрена реализация компьютерно ориентированных методов и средств обучения, их роль в оптимизации учебно-познавательной деятельности учащихся профильной школы на уроках украинского языка.

Ключевые слова: информационно-коммуникационные технологии, компьютерно ориентированные методы обучения, оптимизация, учебно-познавательная деятельность, уроки украинского языка.

YASAK T. N.

OPTIMIZATION OF STUDENT'S EDUCATIONAL AND COGNITIVE ACTIVITY AT THE LESSONS OF UKRAINIAN LANGUAGE AT A SPECIALIZED SCHOOL BY MEANS OF INFORMATION-COMMUNICATIVE TECHNOLOGIES

The article deals the didactic potential of modern information – communicative technologies, realization of the computer focused methods and means of teaching, their role in optimization of educational and cognitive activity of students at the lessons of Ukrainian language at a specialized school.

Key words: information-communication technologies, computer oriented teaching methods, optimization, educational and cognitive activity, Ukrainian language.

УДК 002.8(001.378):37

ПЕТЛЮВАНА Л. Л.

м. Хмельницький, Україна

ПРИНЦИПИ ПОБУДОВИ ПЕДАГОГІЧНОЇ СИСТЕМИ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ ДІЛОВОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ

У статті виділено ряд методологічних принципів навчання характерних для усієї системи вищої професійної освіти та визначено групи загальнонаукових принципів, що лежать в основі професійного навчання. Виділено групи дидактичних принципів, що визначають зміст, форми, методи, напрями педагогічної дії на особу та характер зв'язків окремих компонентів системи навчання ділової англійської мови та визначено групи спеціальних методичних принципів, що забезпечують формування необхідного рівня професійної компетентності економістів-менеджерів в галузі ділової англійської мови.

Ключові слова: принципи навчання, вища професійна освіта, ділова англійська мова, професійна компетентність.

Постановка проблеми. Діюча в Україні система підготовки фахівців у галузі економіки об'єктивно вимагає перегляду устояних змісту, структури, організації, принципів взаємозв'язку з практикою, тощо. Розв'язання цього завдання безпосередньо пов'язане з принципами побудови педагогічної системи професійного навчання ділової англійської мови, яка забезпечить досягнення високої якості і гарантованих результатів професійного навчання. Останніми роками перед вищою школою України стоїть завдання

переходу до формування фахівців-професіоналів, які поєднували б глибокі фундаментальні теоретичні знання і ретельну практичну підготовку. Особливого значення набуває проблема якості підготовки випускників вищих навчальних закладів у зв'язку з їхньою майбутньою багатofункціональною діяльністю.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемам дослідження принципів професійного навчання, у тому числі іноземної мови, присвячені праці О.Миролюбова, М.Гончарова, Є.Го-

ланда, М.Данилова, І.Зімньої, Г.Росова, А.Лярнера, М.Ляховицького, Є.Пасова, П.Шимбаєва та інших. Проте, на нинішньому етапі, в педагогіці вищої професійної школи не вироблено єдиної позиції відносно суті і системи принципів навчання.

Тому **метою** нашої статті є визначити принципи побудови педагогічної системи професійного навчання ділової англійської мови.

Виклад основного матеріалу. Згідно з дослідженнями А.Беляєвої при розумінні сутності принципів навчання, доцільно виходити з наступного. «Принцип фокусує в собі зв'язок закону (закономірності) і мети, як на рівні теорії, так і практики». [2, 85]. Ґрунтуючись на цьому положенні, принципи ми розглядаємо як способи взаємодії цілей і засобів та їх досягнення, при цьому враховуємо, що принципи покликані визначити стратегію і тактику навчання ділової англійської мови фахівців економічного профілю. З цього виходить необхідність їх розгляду в двох планах: в теоретичному, який допомагає розкрити сутність кожного з них, і в практичному – для використання їх в якості вимог до організації професійного навчання ділової англійської мови.

Питання відносно номенклатури і обґрунтування принципів побудови системи професійного навчання ділової англійської мови, ми вважаємо необхідним розглядати в контексті наступних позицій: по-перше, виділення ряду методологічних принципів навчання характерних для усієї системи вищої професійної освіти; по-друге, визначення групи загальнонаукових принципів, що лежать в основі професійного навчання; по-третє, виділення групи дидактичних принципів, що визначають зміст, форми, методи, напрями педагогічної дії на особу та характер зв'язків окремих компонентів системи навчання ділової англійської мови; по-четверте, визначення групи спеціальних методичних принципів, що забезпечують формування необхідного рівня професійної компетентності економістів-менеджерів в галузі ділового англійської мови.

До **методологічних принципів** навчання в системі вищої професійної освіти можна віднести тенденції гуманізації, гуманітаризації, гармонізації і фундаменталізації освіти, які виступають в ролі принципів навчання (А.Беляєва, І.Зав'язгинський, О.Кірсанов та ін.), професійної спрямованості (М.Левина, І.Лернер, М.Махмутов та ін.), професійної мобільності (Б.Лом, А.Маркова, З.Решетова, Н.Тализіна і інші).

Їх облік при проектуванні системи професійного навчання ділової англійської мови обґрун-

товується тим, що у вищій школі вивчаються не основи наук, а сама наука в розвитку. Тому принцип взаємодії наукової і навчальної діяльності проявляється в тому, що, по-перше, навчання будується відповідно до стану науки про мову, по-друге, студенти повинні володіти граматичною теорією, тобто розуміти мовні, лексичні, граматичні правила іноземної мови, за якими будуються мовні знаки (пропозиції, повідомлення). Такий підхід, прибічниками якого виступають, О.Воловик, І.Гальцев, І.Зімня, З.Кличнікова, О.Миролюбова та ін., забезпечує і інтелектуальний розвиток особистості, і свідоме відношення до навчання.

Враховуючи, що у викладанні усіх наук проникають ідеї професіоналізації, реалізація **принципу професійної спрямованості**, як показали результати дослідження, дозволяє практично вирішити протиріччя між теоретичним характером змісту навчання ділової англійської мови (лінгвістичний компонент) і емпіричним, конкретно-практичним характером змісту в галузі практичного використання мови (психологічний і методологічний компоненти).

Принцип професійної спрямованості ми вважаємо як домінуючу форму взаємозв'язку предметів мовного і професійного циклів в системі професійного навчання ділової іноземної мови, оскільки вона відбиває не лише зв'язок понять окремих дисциплін, але і розвиває певні якості особи. У рамках цього дослідження принцип професійної спрямованості реалізується шляхом встановлення міжпредметних зв'язків іншомовної і професійної освіти в змісті, формах і засобах навчання, а також включенням підприємств, що вивчаються, в професійну діяльність компаній, фірм і формуванням їх професійного менталітету.

Принцип професійної мобільності, будучи складовою частиною професійної компетентності, передбачає здатність людини швидко освоювати спеціальність, іноземну мову, технічні і технологічні засоби роботи з інформацією, також виховувати у студентів потребу постійно підвищувати свою кваліфікацію. Основною вимогою до реалізації цього принципу є необхідність орієнтації суб'єкта на перспективу підвищення рівня професійної підготовки в галузі ділової англійської мови, оскільки основна мета навчання полягає в тому, що студенти повинні не лише опанувати професію, але і розвивати свій інтелектуальний потенціал.

До групи загальнонаукових принципів професійного навчання ми включаємо **системний** та **інтеграційний** принципи. Оскільки в цьому дослідженні йдеться про систему професійного

навчання ділової англійської мови, то відповідно до принципу системності передбачається, що усі компоненти навчання, включаючи мовні засоби, розглядаються в контексті таких понять і їх ідентифікаторів як: об'єкти, зв'язки, розвиток, стосунки, моделі, управління, знання, інформаційні моделі знань. Такий висновок ґрунтується на дослідженнях [1, 2, 5].

Принцип **системності** в нашому дослідженні, ґрунтуючись на роботах [6, 9, 11 та ін.] означає, що методика навчання, у тому числі іноземних мов повинна будуватись реверсивним шляхом: спочатку намічається кінцевий продукт (мета), а потім визначаються конкретні структури знань.

Цей принцип реалізується в течії усього періоду навчання (з урахуванням самоосвіти), кожного ступеня навчання (школа, ВНЗ, система підвищення кваліфікації), кожного заняття і торкається усіх аспектів навчання. Такий підхід забезпечує процесу навчання властивість системності з усіма властивими якостями – цілісністю, ієрархічністю, цілеспрямованістю, а також припускає стадіальність оволодіння іноземною мовою. Оскільки поняття стадіальність враховує рівні ділення навчального процесу, то у рамках цього дослідження в якості таких визначені наступні: рівень східців навчання; рівень періодів навчання у рамках східців; рівень засвоєння знань. При цьому кожен рівень має свою специфіку, яка визначається психолого-педагогічними особливостями студентів і їх потребами в оволодінні іноземною мовою, тобто рівень професійної компетентності, оскільки саме він і визначає взаємозв'язок цілей навчання з іншими компонентами системи, а також терміни навчання.

Принцип **інтеграції** полягає в тому, що він виконує роль синтезу між східцями навчання, змістом загальної і професійної освіти, об'єднує їх на основі генезису і функціонування окремих компонентів процесу навчання в єдину педагогічну систему узагальненого характеру, що відрізняється ущільненням елементів, окремих структур, комплексністю об'єктів і суб'єктів діяльності, виникненням інтеграційних навчальних планів, навчальних посібників, засобів навчання.

У структурному плані, як відмічає А.Беляєва [2, 58], поняття «інтеграція», складається з декількох аспектів: теоретично-гносеологічного; творчо-продуктивного. Експериментальні дослідження показують, що при навчанні ділової англійської мови цей принцип проявляється передусім в тому, що засвоєння різних аспектів мови, його фонетики, граматики, лексики відбу-

вається не окремо, як деяких дискретивних компонентів мови, а інтегровано. Студенти за-своюють їх в процесі виконання мовних дій, обумовлених ситуаціями ділового спілкування. Інтеграція має місце в тому випадку, коли 4 основні види мовленнєвої діяльності розглядається як взаємозалежні частини мовної практики і використовуються в цілях створення умов для формування комунікативної компетентності майбутнього спеціаліста.

Проведене дослідження підтверджує правильність твердження про взаємозв'язок і взаємовплив аудіювання і говоріння, аудіювання і читання, говоріння і читання, читання і письма і так далі. Причому усі ці зв'язки носять глибинний характер на рівні механізмів мови [11, 156].

До групи дидактичних принципів нами віднесені принципи активізації та інтенсифікації, наочності, індивідуалізації.

При розкритті змісту принципів **активізації та інтенсифікації**, ми ґрунтувалися на результатах цього дослідження, а також на працях Н.Астаф'євої, С.Баєва, А.Вербицького, І.Зімньої, М.Махмутова та ін., в яких розглядаються загальні питання активізації та інтенсифікації освітнього процесу в системі вищої професійної освіти. Принципи активізації та інтенсифікації навчання іноземним мовам ми розглядаємо з позицій основних ідей і положень дидактичного, кібернетичного і психофізіологічного підходів, з точки зору можливостей використання раціональних рішень кожного для побудови системи інтенсивного і динамічного навчання.

Ґрунтуючись на дослідженні Г.Китайгородської, Н.Кузнецової, І.Мошкової, І.Пономарьової та ін. при розгляді дидактичного і психофізіологічного підходів до проблеми активізації та інтенсифікації, можна зробити висновок про те, що оптимальний інтенсивний навчальний процес повинен представлятися як поетапне сходження по рівнях засвоєння інформації. Потенційні можливості людини в системі інтенсивного навчання мають бути визначені з позицій психофізіології, оскільки саме такий підхід дозволяє розподіляти інформаційне і психічне навантаження при інтенсивному, активному навчанні і використовувати при цьому адекватні стани студента. Також він дає можливість враховувати: що засвоєння людиною інформації можливо у великих об'ємах, при цьому з ростом масиву, що пред'являється, збільшується об'єм засвоюваної інформації; інформаційне перевантаження повинне супроводжуватися компенсаторними засобами; ритмічне представлення інформації сприяє її засвоєнню; для кожного заданого рівня вимагається задавати певний

вид навчальної діяльності; для оптимізації навчальної діяльності необхідно враховувати індивідуальні особливості особи на основі психофізіологічного тестування.[7, 26]

Як показали результати дослідження, цьому більшій мірою відповідає концепція розвитку мовомисленевої активності студентів в процесі рішення мовомисленевих завдань різного рівня складності. Це обґрунтовується тим, що мовомисленеві завдання покликані розвивати такі механізми мислення, особливо значущі для економістів-менеджерів, як: орієнтація в ситуації, оцінка сигналів зворотного зв'язку і ухвалення рішень, цілеприпущення, прогнозування результатів, вибір фактів, тактики, тощо.

Цей аспект знайшов віддзеркалення в цілому ряду розділів курсу «Ділова англійська мова», де розглядаються питання оволодіння стійкими формами, характерними для ділового спілкування (знайомство, презентації, переговори і тому подібне), навичками складання офіційних і особистих паперів.

До кібернетичних аспектів реалізації цих принципів ми відносимо, ґрунтуючись на дослідженнях [3, 8], такі методи кібернетики як моделювання і управління із зворотним зв'язком, а також системний підхід для вирішення дидактичних проблем в кібернетичному плані, який в руслі цього дослідження визначає можливість систематизації усіх основних прийомів, способів і видів інформаційної дії на студента з точки зору оптимізації цілей і термінів навчання.

Оптимізація пізнавальної діяльності розглядається нами за допомогою широкого використання кібернетичних засобів пред'явлення інформації (активні: тренажери, комп'ютери, навчальні програми, адаптивні системи діалогового спілкування, у тому числі з використанням комп'ютера; інтерактивні: навчальні системи, автоматизовані інформаційні системи і інші).

Принцип **наочності** у рамках цього дослідження використовується по-перше, з точки зору виконання функцій зовнішньої зорової і внутрішньої (наочності контексту), тобто як засіб розкриття значення лексики і частково граматики, також для показу місця і способу артикуляції звуку. По-друге, виконує функції слухової наочності при розвитку умінь і навичок усного мовлення. Цьому також сприяє використання в якості засобу навчання комп'ютерних програм, що мають необмежені можливості використання усіх репрезентативних систем сприйняття інформації: аудіального, візуального, кінетичного.

Принцип **індивідуалізації** базується на ідеях цілісного, особистого підходу до студента, як до

суб'єкта діяльності. Його зміст з'являється як система індивідуалізованих способів і прийомів взаємозв'язаних дій викладача і студента, яка органічно властива всім етапам процесу навчання і спрямована на всебічний облік індивідуальних особливостей студентів. У такому розумінні цей принцип включає вимоги обліку і наступного формування мотиваційного, психологічного, лінгвістичного і методологічного компонентів професійної компетентності фахівців в галузі іноземних мов.

Максимальна активізація взаємодії викладачів і студентів в процесі підготовки з урахуванням принципу індивідуалізації, забезпечує розвиток творчої самостійності студентів, формування їх як осіб, що є реально тільки в умовах колективної роботи. Цей висновок ґрунтується на тому, що спільна пізнавальна діяльність в процесі оволодіння іноземною мовою, у відмінності від індивідуальної, обумовлює високий рівень рефлексії саморегуляції розумового процесу, сприяє оволодінню іноземною мовою за коротший час

До групи **спеціальних методичних принципів**, що забезпечують необхідний рівень професійної компетентності економістів-менеджерів в галузі ділової англійської мови нами віднесені наступні: професійної компетентності, модульності; комунікативної спрямованості і зворотного зв'язку.

Принцип професійної компетентності ми розглядаємо виходячи з наступних настанов.

По-перше, враховуємо, що професійна компетентність є основним критерієм кваліфікації фахівця, що включає наступні показники [9, 68]: – критичність мислення, тобто здатність серед безлічі рішень вибирати найбільш оптимальні, аргументовано спростовувати невірні, ставити під сумнів ефектні, але не ефективні рішення; – мобільність знання, тобто постійне оновлення знань, оволодіння новою інформацією для вирішення професійних завдань в необхідних умовах; – гнучкість мислення, тобто умінь застосовувати на практиці той або інший метод для вирішення проблеми, найбільш відповідний до цих умов.

По-друге, враховуємо, що процес навчання іноземної мови є не лише педагогічним процесом, але і внутрішньо-особистісним процесом, в результаті якого відбуваються дійсні зміни свідомості, перетворюються мовні знання, уміння, навички, досвід, мотиви, позиції.

По-третє, враховуємо, що коли йдеться про таку складну і комплексну мету як формування професійної компетентності економістів-менеджерів в галузі ділової англійської мови, то

засоби її досягнення мають бути осмислені комплексно і досить повно. Тому доцільним є виділення в понятті професійної компетентності фахівця в галузі іноземної мови таких компонентів як комунікативна, мовна (лінгвістична) і психологічна компетентність.

Всі вищеперелічені аспекти принципу професійної компетентності дозволили визначити наступну сукупність вимог до його реалізації:

- формування у економістів-менеджерів установки на необхідність оволодіння необхідним рівнем професійної компетентності в галузі іноземної мови, розглядаючи його як інструмент своєї комунікативної, інформаційної і творчої по характеру роботи;
- злиття теоретичної і практичної складових в єдиний процес поступального розвитку особистості економіста-менеджера за допомогою виділення різних рівнів професійної компетентності в галузі ділової англійської мови : мінімальний (базовий), медіальний (функціональний) і повний (професійний) рівні компетентності.

В основу відбору змісту навчання ділової англійської мови покладений **принцип модульності**. [10, 147]

Практична реалізація принципу модульного навчання у проектуванні змісту підготовки економістів-менеджерів в галузі ділової англійської мови визначена наступною сукупністю вимог: – визначити основні напрями навчання ділової англійської мови; – представити їх у вигляді окремих модулів; – побудувати диференційовану програму навчання з набору основних модулів з урахуванням вимог до підготовки фахівців в галузі іноземної мови; – забезпечити відкритість програми для внесення нових напрямів і коригування змісту навчання у рамках вже наявних модулів.

В основу проектування методики навчання ділової англійської мови покладений **принцип комунікативної спрямованості**. Оскільки у рамках цього дослідження основною метою навчання є оволодіння студентами діловою англійською мовою, як засобом формування професійної компетентності економістів-менеджерів, то в якості найважливішої умови формування його свідомості і самосвідомості, стимулятором розвитку виступає спілкування.

Аналізуючи дослідження і розділяючи точку зору авторів, а також враховуючи результати дослідження З.Бетіної [4, 249], можна виділити три способи спілкування :

- 1) інформаційний – спілкування шляхом прийому, передачі і інтерпретації інформації (обмін думками, знаннями, ідеями і тому подібне), що знаходиться у висловлюваннях різного рівня (від слова до тексту);

- 2) інтеракційний – спілкування шляхом взаємодії студентів на основі виконання якої-небудь спільної діяльності (не лише навчальної);

- 3) перцептивний – спілкування шляхом сприйняття один одного і взаєморозуміння (за допомогою вербального і невербального спілкування).

У практиці навчання ділової англійської мови ми враховуємо, що усі три способи пов'язані один з одним, і успіх спілкування залежить від комплексного володіння ними. Також, враховуючи, що комплексний характер професійної компетентності фахівців в галузі іноземної мови проявляється у взаємозв'язку навчального, пізнавального, виховного і розвиваючого аспектів, то роль спілкування в методиці навчання, що має комунікативну спрямованість, можна звести до наступного: а) канал, по якому здійснюється пізнання; б) засіб, що розвиває індивідуальність; в) інструмент виховання необхідних якостей особи; г) спосіб передачі досвіду і розвиток умінь ділового спілкування.

Таким чином, згідно з дослідженнями Є.Пасова для реалізації **принципу ситуативності** будь-який навчальний матеріал необхідно з самого початку його засвоєння пов'язувати з мовною ситуацією для створення навички, здатної до перенесення. При проектуванні методики навчання ділової англійської мови ми враховуємо також **принципи функціональності і новизни** так, як вони трактуються в дослідженнях Є.Пасова [11, 149]. При розкритті теоретичної суті цих принципів, уточнимо, що під «навчанням ділової англійської мови» ми розуміємо організований процес практичного оволодіння студентами мовною діяльністю, що входить в професійну діяльність фахівців економічного профілю, що реалізовується в таких її видах як слухання, говоріння, читання, листування з позицій основних способів взаємодії людей в процесі вербального спілкування.

Звідси витікає, що принцип функціональності припускає обов'язкове використання в процесі навчання мовних функцій у вправах, функціональний зв'язок мовних зразків з іншими сторонами говоріння, функціонально орієнтовані способи і форми організації матеріалу.

При розкритті принципу новизни ми ґрунтувалися на дослідженнях І.Зімньої, Є.Пасова, О.Леонтьєва, З.Решетової, в яких мовна діяльність визначається чотирьохрівневістю своєї структури : орієнтування, планування, виконання і контроль діяльності.

При проектуванні результативного компонента в методиці навчання ділової англійської

мови ми ґрунтувалися на реалізації принципу зворотного зв'язку в процесі навчання економістів-менеджерів. Здійснення зворотного зв'язку припускає рішення двох проблем. Перша пов'язана з визначенням змісту зворотного зв'язку – виділення сукупності контрольованих характеристик на підставі цілей навчання і психолого-педагогічної теорії навчання, яка береться за основу при складанні навчальної програми. Загальне правило полягає в тому, що контроль піддаються основні незалежні характеристики процесу, сукупні зміни яких призводять до переходу одного якісного стану до іншого. В даному випадку йдеться про переходи з рівня мінімальної компетентності на вищі. Друга проблема пов'язана з визначенням частоти зворотного зв'язку. Тут слід зазначити, що контроль виконує функцію не лише зворотного зв'язку, але і функцію підкріплення, тому слід враховувати, що він пов'язаний з мотиваційною сферою студентів. Відомості про процес навчання, отримані за допомогою зворотного зв'язку, дозволяють вносити в нього необхідні корективи.

Також практична реалізація цього принципу оптимально може бути здійснена за допомогою використання засобів інформаційних технологій і спеціальних контролюючих програм, що включають два основні контури, : діагностики і управління. Перший призначений для вирішення інформаційних завдань, отримання відомостей про цілі і стан знань, умінь і навичок студентів, другий – для конкретизації підцілей, вибору і планування подальших повчальних дій.

Висновки. Узагальнюючи вищевикладені підходи до відбору і розкриття суті виділених

принципів можна зробити висновок про те, що проектування змісту і процесу навчання економістів-менеджерів ділової англійській мові припускає перехід до їх системної побудови, з урахуванням того, що проектуваний процес навчання повинен розглядатися як система, опис і дослідження окремих компонентів і елементів які виконуються з урахуванням їх місця в цілому, на підставі аналізу спільної мети, виходячи із загальної ідеї вирішення проблеми.

Література

1. Астафьева Н.Е. Методика разработки материалов для контроля знаний. – Тамбов.: Изд-во ИПКРО, 1994. – 32 с.
2. Беляева А.П. Принципы профессионального обучения //Профессионально-педагогическая технология обучения в профессиональных учебных заведениях /Под общ. А.П. Беляевой. – СПб.; 1995. – 229 с.
3. Берг А.И. Кибернетика и проблемы обучения: Сб. переводов. -М., 1970.-С. 3-10.
4. Бетина З.А. Культура деловой речи //Учебное пособие. – Тамбов; ТГТУ, 1999.-348 с.
5. Вербицкий А.А. Активное обучение в высшей школе: контекстный подход. -М.: Высш. шк., 1991.-204 с.
6. Зимняя И.А. Речевая деятельность и речевое поведение в обучении иностранному языку // Сб. научн. тр. МГПИИЯ. – 1984. – 242 с. -С.3-10.
7. Зубченко О. Сутність педагогічної технології в процесі викладання іноземної мови // Рідна школа. – 2001. – №7. – С. 25 – 27.
8. Китайгородская Г.А. Методика интенсивного обучения иностранным языкам. – М., 1986.
9. Кузьмина Н.В. Методы системного педагогического исследования. -Л., 1980.-243 с.
10. Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах / під кер. С.Ю. Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 1999. – 320 с.
11. Пассов Е.И. Коммуникативный метод обучения иноязычному говорению. – М.: Просвещение, 1991. – 206 с.

ПЕТЛЕВАНА Л. Л.

ПРИНЦИПЫ ПОСТРОЕНИЯ ПЕДАГОГИЧЕСКОЙ СИСТЕМЫ ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО ОБУЧЕНИЯ ДЕЛОВОГО АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА

В статье выделен ряд методологических принципов обучения характерных для всей системы высшего профессионального образования и определены группы общенаучных принципов, которые лежат в основе профессионального обучения. Выделены группы дидактических принципов, которые определяют содержание, формы, методы, направления педагогического действия на лицо и характер связей отдельных компонентов системы обучения делового английского языка и определены группы специальных методических принципов, которые обеспечивают формирование необходимого уровня профессиональной компетентности экономистов-менеджеров в отрасли делового английского языка.

Ключевые слова: принципы обучения, высшее профессиональное образование, деловой английский язык, профессиональная компетентность.

PETLYOVANA L.L.

PRINCIPLES OF BUILDING THE PEDAGOGICAL SYSTEM OF BUSINESS ENGLISH PROFESSIONAL TEACHING

The article deals with a number of methodological principles of teaching typical for the whole system of higher professional education and the groups of scientific principles that are the basis of professional teaching. The groups of didactics principles, that determine content, forms, methods, directions of the pedagogical effect on a person and character of separate components connections of the business English teaching system and the groups of the special methodical principles that provide forming of necessary level of economists-managers' professional competence in the field of business English have been determined.

Keywords: principles of education, higher professional education, business English, professional competence.